

17.3.2025

Satakunnan hyvinvointialue

Valtioneuvoston päätös hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamisesta 28.11.2024

Hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelma

Valtioneuvosto päätti yleisistunnossaan 28.11.2024 hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 3 momentin nojalla Satakunnan hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamisesta vuodelle 2025.

Päätöksen mukaan hyvinvointialueen tulee laatia talouden tasapainottamisohjelma, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn ja mahdollisuuden järjestää lakisääteiset palvelut. Ohjelman tulee sisältää vuosittaiset rahamääräiset lainanhoitokykyä kuvaavat tavoitteet, joiden toteutumista on mahdollista seurata. Tasapainottamisohjelma tuli toimittaa valtiovarainministeriölle 14.2.2025 mennessä.

Hyvinvointialue toimitti valtiovarainministeriölle 6.2.2025 vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelman mukaisen aluehallituksen 4.2.2025 hyväksymän päivitetyn muutosohjelman, OmaSata tuottavuus- ja talousohjelman, rahoituslaskelman ja tuloslaskelman.

Valtioneuvoston päätöksen mukaan valtiovarainministeriö voi hylätä ohjelman tai edellyttää ohjelman täydentämistä, jos on todennäköistä, että ohjelma ei ole riittävä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus ohjelman hylkäämisestä tai tarpeesta täydentää ohjelmaa tuli antaa hyvinvointialueelle 28.2.2025 mennessä. Hyvinvointialue voi täydentää ohjelmaa valtiovarainministeriön käsittelyn perusteella 31.3.2025 mennessä.

Valtiovarainministeriö edellytti 27.2.2025 hyvinvointialuetta täydentämään OmaSata tuottavuus- ja talousohjelmaa täsmentämällä vuosien 2025–2026 sopeuttamistoimien sisältöä ja niiden euromääräisiä vaikutusarvioita sekä arvioimaan vuosien 2027–2028 sopeutustoimia ja niiden euromääräisiä kustannushyötytavoitteita. Lisäksi hyvinvointialueen tuli kuvata, miten se varmistaa, että päätöksenteko sopeutustoimien toteuttamiseksi etenee. Hyvinvointialuetta edellytettiin myös arvioimaan vuosien 2025–2028 kustannuskehityksen riskejä ja mahdollisuuksia lisäsopeuttamistoimenpiteiden toteuttamiseen tarpeen niin vaatiessa.

Hyvinvointialue toimitti valtiovarainministeriölle 12.3.2025 listauksen OmaSata tuottavuus- ja talousohjelman vuosien 2025–2026 toimenpiteistä, sekä toimenpiteiden euromääräisistä vaikutusarvioista. Listauksessa eri toimenpiteiden kuvaukset on tehty kattavasti ja samalla on arvioitu toimenpiteiden toteutumisen todennäköisyyttä. Lisäksi hyvinvointialue esittää materiaalissaan ne tuottavuus- ja talousohjelman toimenpiteet, jotka jatkuvat vuosille 2027–2028. Näille toimenpiteille ei, ateriapalveluiden keskittämistä lukuun ottamatta, ole laskettu euromääräistä kustannushyötyavoitetta.

Alueen mukaan pitkäjänteisestä virka- ja poliittisen johdon sitoutumisesta talouden tasapainottamiseen ja tuloksentekevyydestä kertoo aluehallituksessa käsitellyn muutosohjelman toteuma (25.2.2025 §80) joka etenee valtaosin suunnitelman mukaan ilman merkittäviä poikkeamia. Edellisen lisäksi muutosohjelmaan sisältyvän palveluverkkosuunnitelman toimeenpanoon liittyen on tehty 19 aluehallituksen tai valtuuston päätöstä sekä 85 viranhaltijapäätöstä.

Hyvinvointialueen mukaan edellä mainitut päätökset osoittavat, että Satakunnan hyvinvointialueella on kyky tehdä vaikeita päätöksiä sopeutustoimista. Satakunnan hyvinvointialueen päätöksenteon kyky sopeutustoimien toteuttamiseksi on myös alueen mukaan vahvistunut valtuustokauden alun haasteiden jälkeen merkittävästi.

Hyvinvointialueen mukaan vuosien 2025–2028 kustannuskehityksen suurimmat riskit liittyvät henkilöstökuluihin ja henkilöstön saatavuuteen sekä ostopalveluiden tarpeeseen. Riskiä kustannuskehityksen epävarmuudesta voidaan hallita ostopalvelusopimusten kustannuskehitysehtojen mahdollisimman tarkoituksen mukaisella määrittelyllä. Joissakin tapauksissa myös palvelutason hallittu laskeminen saattaa tulla kyseeseen. Ilman ostettujen tuotteiden merkittävää vähentämistä ostopalveluissa on vaikea toteuttaa varsinkin niissä tapauksissa, että ostopalvelun on todettu tuotantotapa-analyysin kautta olevan omaa tuotantoa kustannustehokkaampi tapa tuottaa palveluita. Oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden suhteen jatkuva optimointi antaa kuitenkin mahdollisuuksia ostopalvelukustannusten nousun hillitsemiseen, varsinkin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että Satakunnan hyvinvointialueen vuosille 2025 ja 2026 suunnitellut muutosohjelman toimenpiteiden kustannushyötyavoitteet ovat merkittäviä ja osittain niiden toteutumiseen on arvioitu liittyvän epävarmuuksia. Vuosien 2027 ja 2028 osalta alue ei ole pystynyt tunnistamaan suunniteltujen toimenpiteiden kustannushyötyavoitteita.

Valtiovarainministeriö toteaa, että Satakunnan hyvinvointialue on toimittanut ministeriölle lainanottovaltuuden muutos päätöksen ehdon mukaisen päivitetyn talouden tasapainottamisohjelman ja muut pyydyt selvitykset. Toteutuessaan ohjelma varmistaa hyvinvointialueen

lainanhoitokyvyn. Hyvinvointialue voi nostaa päätöksen mukaisesti pitkäaikaista lainaa tai tehdä pitkäaikaisia sitoumuksia.

Valtiovarainministeriö korostaa, että lainanhoitokykynsä varmistamiseksi alueen tulee jatkaa taloutensa määrätietoista sopeuttamista ja varautua mahdollisten lisäsopeuttamistoimenpiteiden toteuttamiseen tarpeen vaatiessa. Alueen tulee myös kiinnittää erityistä huomiota kasvavan lainakantansa aiheuttamiin riskeihin.

Ville-Veikko Ahonen
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Antto Korhonen
Finanssineuvos

VN/19564/2024-VM-18

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: